

प्रश्न-पत्र की योजना

कक्षा – वरिष्ठोपाध्याय

विषय – सामवेदः

अवधि – 3 घण्टे 15 मिनट

पूर्णांक – 56

1. उद्देश्य हेतु अंकभार –

क्र.सं.	उद्देश्य	अंकभार	प्रतिशत
1.	ज्ञान	22	39.30 %
2.	अवबोध	15	26.78 %
3.	अभिव्यक्ति	13 1/2	24.10 %
4.	मौलिकता	15 1/2	09.82 %
योग		56	100 %

2. प्रश्नों के प्रकारवार अंकभार –

क्र. सं.	प्रश्नों का प्रकार	प्रश्नों की संख्या	अंक प्रति प्रश्न	कुल अंक प्रतिशत	प्रतिशत प्रश्नों का	संभावित समय
1.	वस्तुनिष्ठ प्रश्न	9	1	16.07	23.68	10
2.	अतिलघूत्तरात्मक प्रश्न	12	1	21.18	31.58	25
3.	लघूत्तरात्मक प्रश्न	12	1 1/2	31.14	31.58	65
4.	दीर्घउत्तरीय प्रश्न	03	03	16.07	07.89	50
5.	निबंधात्मक प्रश्न	02	04	14.28	05.27	45
योग		38		100%	100.00	195

3. विषय वस्तु का अंकभार –

क्र.सं.	विषय वस्तु	अंकभार	प्रतिशत
1	सामवेदसंहितापवमानकाण्डम् पंचमोऽध्यायः	30	53.58
2	नारदीया शिक्षा (सम्पूर्णम्)	13	23.21
3	छान्दोगानांविवाहोपनयनपद्धतिः	13	23.21
		80	100%

प्रश्न-पत्र ब्ल्यू प्रिन्ट

कक्षा – वरिष्ठोपाध्यायः

विषय :- सामवेदः

पूर्णांक – 56

क्र. सं.	उद्देश्य इकाई/उप इकाई	ज्ञान					अवबोध					ज्ञानोपयोग/अभिव्यक्ति					कौशल/मौलिकता					योग
		वस्तुनिष्ठ	अतिलघु	लघुतरात्मक	दीर्घांतरीय	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	अतिलघु	लघुतरात्मक	दीर्घांतरीय	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	अतिलघु	लघुतरात्मक	दीर्घांतरीय	निबन्धात्मक	वस्तुनिष्ठ	अतिलघु	लघुतरात्मक	दीर्घांतरीय	निबन्धात्मक	
1	सामवेदसंहिता पवमानकाण्डम् पंचमोऽध्यायः	2(2)	2(2)	4½(3)		4(1)	1(1)	1(1)	4½(3)					4½(3)		4(1)		1(1)	1½(1)			30(19)
2	नारदीया शिक्षा (सम्पूर्णम्)	1(1)	1(1)	1½(1)			1(1)	1(1)	1½(1)				1(1)		3(1)			2(2)				13(10)
3	छान्दोगानांविवाहोपनयनपद्धतिः	1(1)	2(2)		3(1)		1(1)	1(1)		3(1)		1(1)					1(1)					13(9)
	योग	4(4)	5(5)	6(4)	3(1)	4(1)	3(3)	3(3)	6(4)	3(1)		1(1)	1(1)	4½(3)	3(1)	4(1)	1(1)	3(3)	1½(1)			56(38)
	सर्वयोग	22(15)					15(11)					13½(7)					5½(5)					

विकल्पों की योजना :- प्र.सं. 16 से 20 में एक आंतरिक विकल्प है।

नोट:- कोष्ठक में बाहर की संख्या अंकों की तथा भीतर प्रश्नों की द्योतक है।

हस्ताक्षर

प्रश्न-पत्र-योजना

कक्षा – वरिष्ठोपाध्यायः

विषयः – सामवेदः

अवधिः – 3 घण्टे 15 मिनट(सपाद होरात्रयम्)

पूर्णांकाः – 56

1. उद्देश्यानाम् अंकभारः –

क्र.सं.	उद्देश्यम्	अंकभारः	प्रतिशतम्
1.	ज्ञानम्	22	39.30 %
2.	अवबोधः	15	26.78 %
3.	अभिव्यक्तिः	13 1/2	24.10 %
4.	मौलिकता	15 1/2	09.82 %
योगः		56	100 %

2. प्रश्नानां प्रकारानुसारम् अंकभारः –

क्र. सं.	प्रश्नानां प्रकारः	प्रश्नसंख्याः	प्रतिप्रश्नमंकाः	कुलांक- प्रतिशतम्	प्रश्नानां प्रतिशतम्	संभावित- समयः
1.	वस्तुनिष्ठ-प्रश्नाः	9	1	16.07	23.68	10
2.	अतिलघूत्तरात्मक-प्रश्नाः	12	1	21.18	31.58	25
3.	लघूत्तरात्मक-प्रश्नाः	12	1 1/2	31.14	31.58	65
4.	दीर्घोत्तरीय-प्रश्नाः	03	03	16.07	07.89	50
5.	निबंधात्मक-प्रश्नाः	02	04	14.28	05.27	45
योगः		38		100%	100.00	195

3. विषयवस्तुनामंकभारः –

क्र.सं.	विषयवस्तूनि	अंकभारः	प्रतिशतम्
1	सामवेदसंहितापवमानकाण्डम् पंचमोऽध्यायः	30	53.58
2	नारदीया शिक्षा (सम्पूर्णम्)	13	23.21
3	छान्दोगानां विवाहोपनयनपद्धतिः	13	23.21
		80	100%

प्रश्न-पत्रस्य नीलपत्रम्(ब्ल्यू प्रिन्ट)

कक्षा – वरिष्ठोपाध्यायः

विषयः :- सामवेदः

पूर्णांकाः – 56

क्र. सं.	उद्देश्यविधा: / उपविधा:	ज्ञानम्					अवबोधः					ज्ञानोपयोगः / अभिव्यक्तिः					कौशलम् / मौलिकता					योगः
		वस्तुनिष्ठः	अतिलघु	लघुतरात्मकः	दीर्घात्तरीयः	निबन्धात्मकः	वस्तुनिष्ठः	अतिलघु	लघुतरात्मकः	दीर्घात्तरीयः	निबन्धात्मकः	वस्तुनिष्ठः	अतिलघु	लघुतरात्मकः	दीर्घात्तरीयः	निबन्धात्मकः	वस्तुनिष्ठः	अतिलघु	लघुतरात्मकः	दीर्घात्तरीयः	निबन्धात्मकः	
1	सामवेदसंहिता पवमानकाण्डम् पंचमोऽध्यायः	2(2)	2(2)	4½(3)		4(1)	1(1)	1(1)	4½(3)					4½(3)		4(1)		1(1)	1½(1)			30(19)
2	नारदीया शिक्षा (सम्पूर्णम्)	1(1)	1(1)	1½(1)			1(1)	1(1)	1½(1)				1(1)		3(1)			2(2)				13(10)
3	छान्दोगानां विवाहोपनयनपद्धतिः	1(1)	2(2)		3(1)		1(1)	1(1)		3(1)		1(1)					1(1)					13(9)
	योगः	4(4)	5(5)	6(4)	3(1)	4(1)	3(3)	3(3)	6(4)	3(1)		1(1)	1(1)	4½(3)	3(1)	4(1)	1(1)	3(3)	1½(1)			56(38)
	सर्वयोगः	22(15)					15(11)					13½(7)					5½(5)					

विकल्प-योजना :- प्र.सं. 16 तः 20 प्रश्नेषु एक आंतरिकविकल्पः अस्ति। अवधेयम्- कोष्ठकाद् बहिः संख्या अंकबोधिका आन्तरिकी संख्या प्रश्नबोधिका।

हस्ताक्षरम्

--	--	--	--	--	--	--

No of Question :- 20

No of Printing pages :-

वरिष्ठोपाध्याय परीक्षा, 2023
सामवेदः, कोड-47

समय : 3:15 घण्टे

परीक्षार्थिभ्यः सामान्यनिर्देशाः

पूर्णांक 56

1. परीक्षार्थिभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामांकाः अनिवार्यतः लेख्याः ।
2. सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः ।
3. सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरण्युत्तरपुस्तिकायामेव लेखनीयानि ।
4. येषु प्रश्नेषु आन्तरिकभागाः सन्ति, ते सर्वे भागाः एकत्र एव लेखनीयाः ।
5. सर्वे प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन उत्तरणीयाः ।

मॉडल प्रश्नपत्र (आदर्शप्रश्नपत्रम्)
वरिष्ठोपाध्यायः
सामवेदः, कोड-47

समयः – 3:15 होराः

पूर्णांकः 56

खण्डः—‘अ’

1. वस्तुनिष्ठप्रश्नाः

- (i) गानप्रधानः वेदः अस्ति – 1
(अ) ऋग्वेदः (घ) यजुर्वेदः (स) सामवेदः (द) अथर्ववेदः
- (ii) पञ्चमोऽध्यायः अस्ति— 1
(अ) आग्नेयकाण्डम् (व) ऐन्द्रकाण्डम् (स) पवमानकाण्डम् (द) सुन्दरकाण्डम्
- (iii) सामवेदे शाखा आसन् – 1
(अ) सहस्रम् (ब) नव (स) एकशतम् (द) पञ्च
- (iv) स्वराणां लक्षणं परिकीर्तितम् – 1
(अ) व्यासेन (ब) नारदेन (स) पाणिनिना (द) शम्भुना
- (v) मूर्छना विज्ञेया – 1
(अ) पञ्च (ब) तिस्रः (स) नव (3) सप्त
- (vi) विष्टरस्य निर्माणं क्रियते – 1
(अ) दर्भैः (ख) दूर्वाभिः (स) मृत्तिकाभिः (द) धातुभिः
- (vii) पलाशदण्डः विधीयते – 1
(अ) ब्राह्मणस्य (ब) क्षत्रियस्य(स) वैश्यस्य (2) शूद्रस्य
- (viii) मधुपर्कं प्राशयति – 1
अ) कन्या (ब) वरः (स) भ्राता (द) पुरोहितः
- (ix) यज्ञोपवीते तन्तवः भवन्ति – 1
(अ) नव (ब) सप्त (स) त्रयः (द) सप्तविंशतिः
2. रिक्तस्थानानि पूरयत –
- (i) वृषा धारया । 1
(ii) अयापवस्व सूयमिरोचयः । 1
(iii) पुनानः सोम अर्षसि । 1
(iv) स्वररागविशेषेण स्मृताः । 1

3. अतिलघूत्तरात्मकप्रश्नाः –	
(i) सामवेदस्योपवेदः कः ?	1
(ii) सामवेदीयस्वरमण्डलं लिखत ।	1
(iii) मधुपर्कद्रव्याणि लिखत ।	1
(iv) साम्प्रतं सामवेदस्य कति शाखाः समुपलभ्यन्ते ?	1
(v) विवाहे अग्नेः किं नामधेयम् ?	1
(vi) ब्राह्मणस्योपनयनकालः कः?	1
(vii) माणवकः भिक्षाचरणसमये किं वदेत् ?	1
(viii) श्लक्ष्णं किमुच्यते ?	1

खण्डः—'ब'

4. अया सोम ०इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत ।	1½
5. आ सोमश्वानो ० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत ।	1½
6. अभिसोमास ० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत ।	1½
7. पवमाना असृक्षत ० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत । .	1½
8. अस्य प्रेषा हेमना ० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत ।	1½
9. प्रसेनानीः शूरो ० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत ।	1½
10. साकमुक्षो ० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत । .	1½
11. महत्तत्सोमो ० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत ।	1½
12. सुतासो मधुमत्तमाः ० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत ।	1½
13. अभिप्रियाणि पवते ० इति मन्त्रं सस्वरं पूरयत ।	1½
14. गात्रवीणा तु का प्रोक्ता ?	1½
15. वर्णोच्चारणविधिं लिखत ।	1½

खण्डः—'स'

16. विवाहे कन्यादानसंकल्पं लिखत ।	3
-----------------------------------	---

अथवा

सावित्र्युपदेशप्रकारं लिखत ।

17. सप्तपदीवाक्यानि लिखत ।

3

अथवा

भिक्षाचरणप्रकारं वर्णयत ।

18. का वृत्तिः कदा प्रयोक्तव्या ?

3

अथवा

प्रश्लिष्टं किम्? निबोधयत ।

19. निम्नांकितेषु केचन चत्वारो मन्त्राः सस्वरं पूरणीयाः

4

(i) प्रसुन्वाना ०

(ii) असाविसोमो ०

(iii) इन्द्राय सोम ०

(iv) पवित्र ते विततं ०

(v) प्रधन्वा सोम ०

(vi) प्रपुनानाय ०

अथवा

सामवेदस्योपादेयतामुपस्थापयत ।

20. निम्नांकितेषु केचन चत्वारः मन्त्राः सस्वरं पूरणीयाः —

4

(i) वृषामतीनां ०

(ii) धर्तादिवः ०

(iii) आहर्यताय ०

(iv) सुतासो मधुमत्तमाः

(v) अयापवा

(vi) अधि यदस्मिन् ०

अथवा

सामवेदीय—कौथुमी—शाखायाः वर्णनमुपस्थापयत ।